

יוסף זוסדי ורזזל

1573

נערך ויוצא לאור ע"י "זוסדי דוסף ורזזל" (בהשתתפות כולל "חוני המעגל")
העלון לע"נ אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויה ז"ל שנלב"ע ביום יז' סיון התשנ"ב
ואימי מורתי רחל בת איזה סויה ע"ה שנלב"ע ביום כז' מר חשון התשע"ז

"המצוות שבתורה"

פרשת "כי תצא" נמלה במנין המצוות יתר על כל פרשיות שבתורה, מוני המצוות מנו בה עד' מצוות, כו' מצוות עשה ומו' לאוין. נראה משום כך, שאותן פרשיות, זו הפותחת את הפרשה וזו המסיימת אותה, כללים יסודיים שנתנה לנו התורה בסדר קיום המצוות.

בפתיחתה "כי תצא למלחמה על אויבך", וברש"י: "במלחמת הרשות הכתוב מדבר", אויב זה ומלחמה שנאמרה בו, נדרשים בספרי מוסר, כלפי מלחמת האדם ביצר הרע שבו, ומשמעות "מלחמת הרשות" שבה הכתוב מדבר, הרי היא עצה טובה שהשמיענו התורה, שאם רוצה האדם לנצח במלחמה זו, הרי שצריך הוא להתחילה כבר בדברי הרשות, כלומר בדברים המותרים לו מצד הדין וההלכה, דברים שאין בהם שום איסור של תורה, רשות גמורה היא לאדם לעשותם, ובכל זאת מצווים אנו "קדש עצמך במותר לך". לאמר: אל תדחה את המאבק כלפי הגבול של המותר והאסור, הקדם אותו לתחום הרשות, באופן כזה שכאשר תתחיל מלחמתך ביצרך, כבר יהיה יתרון מסוים וחשוב בידך. כך ורק כך, תוכל להבטיח את נצחונת של מלחמה זו. וזה כלל גדול בתורה ובמצוותיה, אשר נתנו לצרף בהן את הבריות, לזככם ולזקקם מעב הענן של החומר העכור. והרי לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע, ומכיון ששלימות הקיום במצוות הוא לא כמה שכתוב בתורה, אלא בתוספת הידור של מצוה, כדי להוסיף קדושה מטהר ופרישות.

ובסיימה, מצווים אנו על זכירת מעשה עמלק, בו נצטוינו לזכור "אשר קרך בדרך", ולשון "אשר קרך" מתפרש, בין היתר, מלשון קור וחום שצינך והפשיך מרתחתך. זה שורש קליפתו של עמלק, הוא שמן, הוא יצר הרע, אשר תחילת דרכו להסית את האדם, ולהסיטו מדרך ישרה של קיום תורה ומצוות, בקירור והפשרת ההתלהבות של קיום המצוות. כי כך דרכו של יצר הרע, אין הוא בא מיד בדרישה, שיהודי לא יקיים מצוות ויעבור על איסורי תורה, כי הרי יהודי יקר וישר מתקומם בכל עוז נגדו, לפיכך פוגע תחילה פגיעה רעה, בהתלהבות אש קודם של קיום המצוות, מסית ומפתה בדברים המותרים, דברי הרשות, ומן ההיתר יסיתנו אל האיסור.

נמצנו למדים שפתיחתה וסיימה של פרשתנו המשופעת במצוות, שני כללים יסודיים הם בקיום המצוות. וחייבים אנו לנקוט שני כללים אלו בידינו, עובר לקיום המצוות גופן, כי כך הוא סדר קיומן, להשמר מן העבירה, קודם בואה, כך היא המידה ב"לאוין" שבתורה. ולהתלהב בקיום המצוה, כך היא המידה ב"עשין" שבתורה.

שבת שלום

שבת יג' אלול ה-תשפ"ה
פרשה: כי תצא
הפטרה: רני עקרה

הדלקת נרות - 18:39
צאת השבת - 19:30
ר"ת: 20:17

הדלקת נרות בשבת הבאה 18:30

כי תצא	כי תצא
עמוד השחר: 5:02	4:56
זמן טלית: 5:09	5:03
זריחה: 6:24	6:21
חצות: 12:37	12:40
מנחה גדולה: 13:08	13:12
שקיעה: 18:50	19:00

מסכת ליל ורז

"מתקפת מניע"

מי שפותח במתקפה זוכה ליתרונות רבים, שמגדילים את סיכוייו לנצח. לעומת זאת, מי שממתין למתקפה ורק אז נערך להתגונן מולה, נמצא בעמדת נחיתות. במלחמת היצר צריכים לזווג את המתקפה ולא להמתין למתקפה מצד יצר הרע, ככתוב - "כי תצא למלחמה על אויבך".

העלון לרפואת
מנשה בר דוד וברוריה
מרת אחותי זינה בת רחל
ולע"נ תמי' שלום בר שמחה ז"ל
חמותי מרים בת רחל ע"ה
הרוצה להקדיש את העלון או חלקו
בטל... 052-5079555

"שכרו של קדיש" א'

ספר ליל ורז

ניסים ויחזקאל גדלו יחד, באחת משכונותיה הצפופות של בגדאד. משפחותיהם חלקו את אותה חצר משותפת יחד הלכו ללמוד בכותאב, תלמוד התורה, וכשהגיעו לפרקם נישאו בסמיכות זה לזה. ידו של האחד לא זזה מתוך ידו של רעהו גם כאשר תרו אחר מקצוע הולם שדרכו חישבו למצוא פרנסה ולהביא טרף לביתם. מקצוע אמרנו? לא ממש. השניים, שלא היו בקיאים במלאכה כלשהיא, חיפשו אחר כל מקור פרנסה אפשרי. החל בסבלות וכלה בשוליית אופה.

בסופו של דבר נמצא הפתרון. השניים, ניסים ויחזקאל, הפכו לסוחרים בחפצים משומשים. בימים ההם כאשר הבריות לא מיהרו להיפטר מחפצים ורהיטים ולהחליפם בחדשים, התנהל מסחר פורה של ממש בחפצים משומשים שבעליהם קצו בהם.

ניסים ויחזקאל היו עוברים ברחובות העיר, מכריזים בגרון נחר על נוכחותם, ומצפים שמאן דהוא יזמין אותם לביתו, לקנות מהם פריט משומש כלשהו, או לחילופין למכור להם חפץ שאין לו בו עוד חפץ.

אט אט הלך מסחרם של השניים ופרח. הם נעשו מוכרים וידועים בחוצות בגדאד. רבים מן התושבים, יהודים כמוסלמים, שידם לא השיגה כדי רכישת חפץ חדש, היו מבקשים מהם לסור אל ביתם, לשטוח בפניהם את מרכולתם, ולהתמקח אודות מחירו של שטיח ישן, קנקן תה עתיק או מחצלת שכבר החלה להיפרם בקצותיה.

זה היה צדו האחד של המטבע. צדו השני של המטבע, תרתי משמע, היה כאשר הוצע להם לרכוש חפצים ישנים ומשומשים.

השניים היו מומחים בכגון דא. הם ידעו להתמקח על מחירם של רהיטים משומשים, להוריד את ערכם של שטיחים למדרתם של סמרטוטים, ולגרום למוכר להאמין שהם כמעט מיטיבים עמו כאשר הם לוקחים ממנו את חפציו ועוד משלמים עבור כך כמה פרוטות.

העלון לרפואת והצלחת אליעזר אלקיים וכל משפחתו ישלם ה' פעולם אמן

הודעות מרכז "for son" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

לוח שנה

לידיעת הציבור אפשר לרכוש לוח שנה בעלות 17 ש"ח.
כמו כן אפשר לרכוש לוח שנה בצורת טבלה על דפים בגודל A4 בעלות 12 ש"ח.
הרכישה אצל יובל פרטובי פל... 0505919251 הכמות מוגבלת

מנויים: לקבלת העלון חנים במייל מידי שבוע שלח את המייל שלך למייל: SVISSA8@GMAIL.COM

חזקת חזקת

הלכות הנחת תבשיל על האש מערב שבת על מנת
שיתבשל בשבת (שהיה)
והלכות חימום תבשיל בשבת (חזרה)
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

הנחת הקדרה על גבי גחלים (הטמנה במקצת)

כד. אף במקום שמותר להניח קדרה שיש בה תבשיל על גבי כירה שיש בה גחלים שאינה גרופה או קטומה, (וכגון שהתבשיל מבושל כל צרכו ומצטמק ורע לו, או שהוא תבשיל חי שאינו מבושל כלל, או שנתן בתוכו דבר חי שלא נתבשל כלל, ולפוסקים כחנניה כל שנתבשל התבשיל כמאכל בן דרוסאי, דהיינו שנאכל מדוחק, וכמו שנתבאר כל זה לעיל סעיף ב'), מכל מקום צריך להזהר שלא יניח הקדרה על גבי הגחלים ממש, באופן שתחתית הקדרה נוגעת בגחלים, ואפילו אם עושה כן מערב שבת, מפני שלדעת רבים מהראשונים ומרן השלחן ערוך נחשב הדבר להטמנה במקצת, שאסורה כמו שאר הטמנה.

ולמנהג האשכנזים יש להקל אפילו אם תחתית הקדרה נוגעת בגחלים, ואין לחוש בזה משום הטמנה. ומכל מקום אף למנהג האשכנזים אין להקל אלא באופן שרק תחתית הקדרה נוגעת בגחלים, אבל אם גם דפנות הקדרה נוגעות בגחלים יש לאסור.

ואם היתה הקדרה מונחת על גבי אש מכוסה בטס של מתכת, או על גבי פלאטה חשמלית, אף למנהג הספרדים אין לחוש בזה משום הטמנה, וכמו שיתבאר בס"ד בהלכה ברורה להלן (סימן רנח סעיף ג').

ולענין אם מותר לכסות בבגדים קדרה המונחת על גבי אש מכוסה או על גבי פלאטה חשמלית, וכן לענין שאר דיני הטמנה במקצת, עיין להלן (סימן רנו סעיף כז והלאה).

הוצאת קדרה מעל גבי גחלים

כה. למנהג האשכנזים המקילים להשקות הקדרה על גבי גחלים בוערים, אם בשעה שבא להוציא הקדרה מעל הגחלים עדיין יש שם גחלים בוערים, לכתחלה לא יוציא יהודי את הקדרה, מפני שיש לחוש שמא בשעה הוצאת הקדרה תביא לידי הבערה או כיבוי של הגחלים, אלא יאמר לגוי שיוציא הקדרה. ואם אין שם גוי יש להקל ליהודי להוציא הקדרה, ובלבד שיזהר להוציאה בנחת באופן שלא ינענע הגחלים, וכל שנוהר שלא לנענע הגחלים, אפילו אם אירע שנענע הגחלים אין לחוש לכך, כיון שאינו מתכוין להבעיר או לכבות הגחלים, ואין זה נחשב ל"פסיק רישיה", כיון שאין הדבר ודאי שיבוא לידי הבערה וכיבוי.

וכל זה אינו אלא כשהגחלים נמצאים רק מתחת לקדרה, אבל אם הגחלים מסביב לקדרה אסור ליהודי להוציא הקדרה מעל גבי הגחלים, ורק על ידי גוי יש להקל בזה.

ולענין בשר המונח על גבי גחלים בוערים, ואינו בתוך קדרה, אם מותר להוציאו משם בשבת, עיין להלן (סימן רנד סעיף יב).

בתורה שאנו לא מבינים טעמים ודורשים ומקבלים שכר אולם, במצוות שכליות אנו מבינים סיבת הקיום, בחוקים איננו מבינים הסיבה, אך אנו מקיימים, כאן אין כל קיום אלא רק "דרוש וקבל שכר".

"לא יבא עמנוי ומואבי בקהל ה'"

שני טעמים נאמרו מדוע לא יבא...?

א. לא קדמו אתכם בלחם ובמים

ב. אשר שכר את בלעם בן בעור...

ג. וכי לא די בטעם אחד?

אולם יכולים עמון ומואב לומר "לא קדמו בלחם ובמים כי לא היה לנו כסף לזה, לכן נאמר "ואשר שכר"..." לזה יש כסף וזהב?

"חינוך יהודי"

בן סורר ומורה נהרג ע"ש סופו... (רש"י בשם הגמ') רבות ונכבדות הקושיות על פרשה זו, ואמרו חז"ל "בן סורר ומורה לא היה ולא עתיד להיות אלא דרוש וקבל שכר". דוקא במצוה זו דרוש וקבל שכר?

אולם אפשר ללמוד מכאן יסוד חשוב בחנוך יהודי, כיצד הגיע בן סורר למצב זה?

את זה תדרוש ותחקור וקבל שכר לכשתלמד את הלכה (לתת חינוך יהודי אמיתי) זהו שכר שלא יצא ממך חלילה בן סורר ומורה.

"נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אֶחָת, וְשִׁמּוֹז אֶת אִשְׁתּוֹ אִשֹּׁר לְקוֹז"

פירש הגאון רבי יעקב רקח זצ"ל מדמשק, שחי במאה הקודמת אמר: איש ואשה, זכו – שכינה ביניהם. והנה נקי יהיה לביתו שנה – סופי תיבות שם הוי"ה ברוך הוא, ראשי התיבות בגימטריא "השכינה".

ואם זכו ושכינה שורה בבית – ממילא תשרה שם השמחה, שהרי אמרו שאין השכינה שורה אלא מתוך שמחה. שנאמר: "ויהי כנגן המנגן ותהי עליו רוח ה'".

"כי תצא למלחמה... ותתנו"

כידוע שכל מלחמה מוכרעת בשתי חזיתות, בשמים ובארץ. שר של אומה זו, בשמים מכריע שר של אומה. נמצא שגם בארץ האומה שהשר שלה נצח, מנצחת. ומה הירקודק לשון הפסוק שנקט "ונתנו" מלה זו נקראת משני צדדיה, לרמוז לך שתי "נתינות" יש כאן, בשמים הקב"ה מוסר שר של "אויביר" ביד שר של ישראל ואף בארץ "ונתנו ה' אלקיך בידך"...

"ותתנו... ושבית שבי"

ומה רבותא יש כאן שתשבה את שבי, והרי ידוע שאם אומה מנצחת לוקחת – שבי, אולם אמרו, שאם המלחמה נעשית בעליל על – ידי נס (כמו במלחמת יריחו שהחומה נפלה) אזי כל הרכוש חרם לה, אך כאן מבשר הכתוב, ה' יתן בידך את האויב ויראה שעל דרך הטבע נצחת, וממילא "ושבית שבי" ולא יהיה חרם לה.

"שלוה תשלוה... למען ייטב לך והארכת ימים"

במצוות כבוד אב ואם נוקט הפסוק בלשון הפוכה "למען יאריכון ימיך ולמען ייטב לך" (קודם אריכות ימים ואח"כ טובה) והלא דבר הוא, שבשתי מצוות שנאמר בהן שכר ועליהן נאמר בירושלמי כבוד אב ואם מצווה קשה שבקשות, ואלו שלוח הקן קלה שבקלות.... ושכרן שווה ולשונן הפוכה?

בספר טעמא דקרא מבאר הגר"ק על פי דברי יונתן בן עוזיאל... "למען ייטב לך" – בעוה"ז, והארכת ימים לעולם הבא...

ואפשר לומר שהיפך הלשון מורה על השויון שלא תאמר מצוה זו חשובה מחברתה, אלא בשתייהן ייטב בעוה"ז ובבא, והארכת ימים בזה ובבא (וכמו שנאמר "הוא משה ואהרן"...) "אהרן ומשה" לומר לך ששקולין הן.

"בגנו זה סורר... איננו שומע בקולנו..."

דרשו חז"ל תנאים רבים עד שבן סורר ומורה יהיה נסקל, כגון שיהיה קול אביו כקול אמו ("בקולנו") ובגמ' מצינו "בן סורר ומורה לא היה ולא עתיד להיות" ולמה כתבה אותו תורה, אלא דרוש וקבל שכר (שכר למוד תורה). וקשה וכי חסרות מצוות

"שמע ישראל ה' אלוהינו"

למה מתכוונים אנו באומרנו "שמע ישראל ה' אלוהינו?"

כאשר יהודי אומר "שמע" הוא מתכוון להמליך את הקב"ה על כל העולם כולו.

אומר על כך רבי ישראל סלנטר, מחולל תנועת המוסר: כאשר אדם אומר "שמע ישראל" בכונה והוא רוצה להמליך את הקב"ה על העולם כולו, מוטב לו שלא ישכח להמליך, קודם כל, את הקב"ה עליו עצמו...

והדברים כאילו מרומזים בפרשה עצמה. כאשר פונה היהודי אל הוולת, כביכול, ואומר לו "אהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך" אומרת לו התורה – גם אתה, "והיו הדברים האלו אשר אנוכי מצווך... על לבבך. גם על לבבך שלך, ולא רק על לבב זולתך.